

Udostępnienie informacji finansowych.

O tym, że rodzice zobowiązani są do alimentowania dzieci i o tym, że często jedno z byłych małżonków jest zobowiązane do płacenia alimentów drugiemu, pisałam już w poprzednich artykułach. Dzisiaj odpowiem na często zadawane mi pytanie: „Skąd mogę wiedzieć, ile on lub ona ma mi płacić, skoro nie wiem, ile zarabia?”.

Prawodawcy ontaryjscy zdają sobie sprawę z tego, że obowiązki alimentacyjne nie są możliwe do wyegzekwowania, jeżeli druga strona nie ma pełnego obrazu sytuacji finansowej byłego małżonka lub partnera. Stąd ustawowy obowiązek pełnego ujawnienia przez obie strony swojej sytuacji finansowej (*financial disclosure*), bez względu na to, czy strony biorą udział w procesie sądowym, prowadzą negocjacje przez swoich prawników, czy też biorą udział w mediacji. Jeżeli sprawa trafia do sądu, to strona spóźniająca się z przedstawieniem swojej sytuacji finansowej może musieć płacić koszty sądowe drugiej strony. Jeżeli negocjuje się podpisanie umowy separacyjnej (ale także małżeńskiej lub poprzedzającej wspólne zamieszkanie), to umowa taka może być w przyszłości uznana przez sąd za nieważną, jeżeli jedna ze stron, lub obie strony, zataiły ważne informacje finansowe. Informacje finansowe muszą być wymienione na samym początku negocjacji lub procesu sądowego, a potem muszą być często aktualizowane.

Wymiana informacji finansowych następuje przez wypełnienie *Financial Statement* (zeznania finansowego), które musi być złożone w sądzie razem z aplikacją rozpoczynającą jakikolwiek proces sądowy mający aspekt finansowy (alimentacja, podział majątku itp.). Jeżeli negocjacje odbywają się pomiędzy prawnikami lub w trakcie mediacji, to z reguły zarówno prawnicy jak i mediator wymagają od stron wypełnienia *Financial Statements*. Formularze do wypełnienia dostępne są w internecie (<http://www.ontariocourtforms.on.ca/english/family/>). Każda ze stron musi w całości wypełnić *Financial Statement*, starannie, logicznie i bez pomyłek w rachunkach, a potem przysiąc, że podane informacje są prawdziwe oraz podpisać formularz w obecności prawnika lub *Commissioner for Oaths*. Razem z formularzami finansowymi przeciwna strona dostaje z reguły kopie czeków od pracodawcy, *Notices of Assessment* z urzędu podatkowego za ostatnie trzy lata i wszelkie inne dokumenty pomagające w pełni ujawnić sytuację finansową danej osoby.

Zobowiązanie do ujawniania swojej sytuacji finansowej jest obustronne. Nie tylko osoba otrzymująca alimenty ma prawo znać sytuację finansową strony płacącej, ale także osoba płacąca ma prawo znać sytuację finansową osoby, która otrzymuje alimenty.

Zaskakujące dla wielu moich klientów jest to, że obowiązek ujawniania swoich spraw finansowych trwa przez wiele lat po zakończeniu związku, otrzymaniu rozvodu lub podpisaniu umowy separacyjnej. Jeżeli w grę wchodzi alimentacja dzieci, strony mają obowiązek wymieniania informacji finansowych tak długo, jak trwa obowiązek alimentacyjny. W przypadku pary, która rozstała się, gdy dzieci były małe, może to być 25 lat a nawet dłużej, jeśli dzieci mają specjalne potrzeby. W tym sensie umowa separacyjna lub decyzja sądowa odnośnie alimentacji dzieci nigdy nie jest ostateczna, gdyż dzieci mają prawo odnosić korzyści z polepszającej się sytuacji finansowej rodzica, lub w mniej optymistycznym scenariuszu, rodzic ma prawo do zmniejszenia zobowiązań finansowych, gdy jego sytuacja finansowa ulega pogorszeniu.

Drugim zaskakującym aspektem *Financial Disclosure* jest to, że może ono dotyczyć osób trzecich, na przykład nowego partnera jednego z byłych małżonków. Ponieważ decyzje o wysokości alimentów na współmałżonka są często podejmowane w oparciu o porównanie standardu życia obu stron, dochód osób, z którymi strony mieszkają i dzielą się wydatkami, ma znaczenie przy podejmowaniu tych decyzji. Tak więc była żona może mieć prawo wiedzieć, ile zarabia aktualna żona.

Niektóre aspekty *Financial Statement* (o którym często mówi się „*From 13*”) są szczególnie skomplikowane. Często strony nie wiedzą, jaka jest aktualna cena rynkowa ich nieruchomości, biznesów, *stock options*, RRSPs

lub innych inwestycji. Plany emerytalne są niemożliwe do wycenienia dla laika. W takich sytuacjach opinia ekspertów, choć kosztowna, jest niezbędna.

Wypełnienie *Financial Statement* wymaga ujawnienia całości dochodów, bez względu na ich źródło i bez względu na to, czy jest to dochód opodatkowany czy nie. Piętnaście możliwych źródeł dochodu wyszczególnionych jest w *Financial Statement* w tabeli „Dochód”, która kończy się rubryką „Inne” (*other*) przewidzianą na wypadek, gdy strona ma dochód ze źródła nie wyszczególnionego w tabeli (np. wygrana na loterii albo samochód opłacany przez pracodawcę). Dochód pochodzący z prowadzenia własnego biznesu również wyszczególniany jest w kategorii „Inne”. Podawanie przez strony dochodu netto, czyli po odliczeniu wydatków związanych z prowadzeniem biznesu, często prowadzi do nieporozumień i niepotrzebnych wydatków. Ponieważ niektóre wydatki, które są odpisywane od dochodu dla potrzeb opodatkowania, nie są odliczane od dochodu na potrzeby naliczania alimentacji, ustawa wymaga ujawnienia wszystkich wpływów (*gross income*) i wyszczególnienia wszystkich wydatków związanych z prowadzeniem biznesu.

Często źródłem sporów są dochody w gotówce, o których wie jedna ze stron albo o które podejrzewa drugą stronę. Najczęściej zdarza się tak, że jedno z partnerów nie zgłaszało części swoich dochodów do urzędu finansowego w trakcie trwania związku, a drugie było o tym lepiej lub gorzej poinformowane. Gdy dochodzi do ustalania wysokości alimentów, jedna ze stron słusznie uważa, że powinny być one naliczone od całości dochodu, a nie tylko od jego „ujawnionej” części. Bez względu na to, czy jest się osobą żądającą naliczenia alimentów od nieujawnionego dochodu, czy osobą, która nie zgłaszała całości dochodów do CRA, najlepszym wyjściem z takiej sytuacji jest skorzystanie z porady prawnej.

Wypełnienie *Financial Statement* wymaga również wyszczególnienia stanu posiadania stron, tak więc wszystkie dobra jak: nieruchomości i ziemia, samochody, przedmioty użytkowe (meble itp.), dzieła sztuki, antyki, łódki, akcje, papiery wartościowe, konta bankowe, RRSPs, plany emerytalne, udziały w korporacjach, biznesy oraz narzędzia i maszyny niezbędne do ich prowadzenia, *trust funds*, ubezpieczenia na życie i od utraty zdrowia, zakumulowane dni chorobowe (*sick days*) a nawet air miles, muszą być wpisane we właściwą rubrykę.

Następnym krokiem w wypełnianiu *Financial Statement* jest wymienienie wszystkich długów i zobowiązań finansowych (np. alimentów płaconych na dzieci z poprzednich związków). Jeżeli za spłatę długu odpowiedzialna jest więcej niż jedna osoba (np. dług wzięty przez kilkoro partnerów w biznesie lub hipoteka wzięta z nowym partnerem), to każda ze stron powinna wyszczególnić tylko swoją część długu. Przy wymienianiu długów należy pamiętać, że druga strona ma zawsze prawo poprosić o dokumenty udowadniające, że dany dług nie jest fikcyjny i będzie spłacany.

Wypełniony *Financial Statement* musi być logiczny, jasny i zrozumiały dla drugiej strony i jej prawnika. Wiele osób dochodzi do wniosku, że potrzebuje pomocy w wypełnieniu go. Wtedy należy poprosić o pomoc prawnika lub księgowego znającego się na sprawach rodzinnych.

Obowiązek ujawniania byłym małżonkom lub partnerom swojego „stanu finansowego” traktowany jest przez sądy w Ontario (i w całej Kanadzie) bardzo poważnie. Rozwodzące się małżeństwa i rozstające się pary, zwłaszcza jeżeli mają dzieci, powinny być przygotowane na to, że więzy finansowe pomiędzy partnerami i obowiązek wzajemnego informowania się o swoich finansach, może trwać jeszcze długo po otrzymaniu rozvodu lub podpisaniu umowy separacyjnej.

Monika J. Curyk
Barrister & Solicitor, Notary Public
289.232.6166
Mississauga, Ontario, Kanada

Treść niniejszego artykułu w żadnym wypadku nie powinna być traktowana jako porada prawna. Celem artykułu jest wyłącznie udzielenie ogólnych informacji.